

8 Μαρτίου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Πρόεδρος]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 573/94)

Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Αναγνώριση υπηρεσίας — Εκπαιδευτική
άδεια — Το ανώτατο όριο αναγνώρισης των πέντε ετών — Η παρα-
χώρηση της άδειας δεν υποδηλώνει και αναγνώριση του συνόλου της
περιόδου της ως υπηρεσίας.

5

Διοικητικό Δίκαιο — Αρχή της καλής πίστης — Έννοια — Η αρχή δεν
παραβιάστηκε στην κριθείσα περίπτωση εκπαιδευτικού λειτουργού
που αποκλείστηκε εκ των υστέρων από διαδικασία προαγωγής με ορ-
θή όμως εφαρμογή του νόμου.

10

Διοικητικό Δίκαιο — Διοικητική πράξη — Ανάκληση — Ανάκληση πα-
ράνομης πράξης — Αρχές από τη νομολογία.

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Καθορισμός επι-
δίκων θεμάτων — Συντελείται με το δικόγραφο της αίτησης (προσφυ-
γή) — Αόριστες αναφορές στο δικόγραφο δεν αρκούν για να δημιουρ-
γήσουν επίδικα θέματα — Περιστάσεις στην κριθείσα περίπτωση.

15

Η αιτήτρια προσέβαλε το διορισμό των ενδιαφερομένων μερών
στη θέση Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης κυρίως διότι δεν της ανα-
γνωρίστηκε, κατά την αντίστοιχη διαδικασία, ως υπηρεσία το σύνολο
της οκταετούς εκπαιδευτικής της άδειας.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφά-
σισε ότι:

25

1. Η παροχή εκπαιδευτικής άδειας δεν υποδηλώνει αφεαυτής και αναγνώριση της περιόδου απουσίας του εκπαιδευτικού ως υπηρεσίας για σκοπούς προαγωγής. Ορθά εκτιμήθηκε ότι η οκταετής απουσία της αιτήτριας για εκπαιδευτικούς σκοπούς δεν μπορούσε να προσμετρήσει ως υπηρεσία για περίοδο πέραν των πέντε ετών.

2. Οι αρχές της καλής πίστης, όπως έχει επανειλημμένα λεχθεί, πρέπει να διαπνέουν και να χαρακτηρίζουν τη διοικητική λειτουργία.

Στην προκείμενη υπόθεση, η κρίση των καθ' ων η αίτηση για την υπηρεσία της αιτήτριας, δεν αμφισβητείται των αρχών της καλής πίστης. Το γεγονός ότι, καθοδηγούμενοι από τις διατάξεις του νόμου προέβησαν σε διαφορετική, απ' ό,τι σε προηγούμενη περίπτωση, εκτίμηση των υπηρεσιακών στοιχείων της αιτήτριας, δεν αποκαλύπτει κακή πίστη. Στην ενάσκηση της διακριτικής του ευχέρειας, αρμόδιο διοικητικό όργανο δεν κωλύεται να προβεί σε διαφορετική εκτίμηση γεγονότων από εκείνη στην οποία προέβη σε προηγούμενη περίπτωση στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας.

Εφόσον διαπιστώθηκε ότι η προηγούμενη εκτίμηση για την υπηρεσία της αιτήτριας προσέκρουε στο νόμο, όχι μόνο δεν έπρεπε να την υιοθετήσουν, αλλά και να μη την ακολουθήσουν, υπακούοντας στο νόμο.

3. Ως προς την ευχέρεια ανάκλησης της πρώτης απόφασης της Συμβουλευτικής Επιτροπής της 24.3.94, δεν υφίστατο κανένα εμπόδιο. Η πρώτη απόφαση σε σχέση με την αιτήτρια, ήταν παράνομη και ανακληθήριε, όπως έπρεπε, το ταχύτερο. Το Δικαστήριο δε θα πραγματευθεί τις αρχές οι οποίες διέπουν την ανάκληση διοικητικών πράξεων. Αυτές εξηγούνται στην πρόσφατη απόφασή **Δημοκρατία ν. Κασσερά**.

4. Στο στάδιο των διευκρινίσεων, ο δικηγόρος της αιτήτριας έθεσε ακόμα ένα λόγο για την ακύρωση της επίδικης απόφασης στο βαθμό που αφορά τα ενδιαφερόμενα μέρη, ο οποίος συναρτάται με δυο ακυρωτικές αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου που εκδόθηκαν σε προσφυγές της αιτήτριας.

Η ακύρωση και στις δυο περιπτώσεις διατάχθηκε λόγω πλημμελούς καταρτισμού της υπηρεσιακής έκθεσης της αιτήτριας για το έτος 1990-91.

Στην προκείμενη περίπτωση, δεν τέθηκε ούτε διερευνήθηκε λό-

γος ακύρωσης αναφερόμενος στην υπηρεσιακή έκθεση για την αιτήτρια, για το συγκεκριμένο ή οποιοδήποτε χρόνο. Τα επίδικα θέματα είναι εκείνα τα οποία τίθενται και στοιχειοθετούνται στην προσφυγή.

Η έγερση του θέματος σε μεταγενέστερο στάδιο, δε μεταβάλλει τα επίδικα θέματα. Στην προκείμενη περίπτωση, ούτε στη γραπτή απόφαση της αιτήτριας έγινε αναφορά σ' αυτό τον ισχυρισμό ως λόγος για την ακύρωση της απόφασης. 5

Η αόριστη αναφορά στα νομικά σημεία της προσφυγής σε αξιολογήσεις, εκθέσεις και συστάσεις οι οποίες έγιναν ανατιολόγητα, παράτυπα ή μεροληπτικά, χωρίς συσχετισμό με οποιαδήποτε γεγονότα, δεν κατέστησε το συγκεκριμένο ισχυρισμό που προβλήθηκε στις διευκρινίσεις επίδικο θέμα. 10

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα. 15

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Ανδρέου ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 2738, 20

Παμπόρης ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 2732,

Δημοκρατία ν. Κασσέρα (1996) 3 Α.Α.Δ. 27, 25

Μιχαηλίδου ν. Δημοκρατίας (1994) 4 Α.Α.Δ. 2543,

Μιχαηλίδου ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 1929,

Δημοκρατία ν. Κουκκουρή κ.ά. (1993) 3 Α.Α.Δ. 598, 30

Βαρνάβας Νικολάου και Υιοί Λτδ. ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 1627.

Προσφυγή. 35

Προσφυγή με την οποία προσβάλλεται ο διορισμός τεσσάρων από τους προαχθέντες στη θέση του Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης αντί της Αιτήτριας. 40

Α. Κωνσταντίνου, για την Αιτήτρια.

Ρ. Παλαέτη, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Α. *Ευσταθίου*, για το Ενδιαφερόμενο μέρος Π. Σεργίδης.

Cur. adv. vult.

5 ΠΙΚΗΣ, Π.: Η αιτήτρια διορίστηκε καθηγήτρια (Γαλλικών) στη Μέση Εκπαίδευση το 1967. Το 1981 προάχθηκε σε Βοηθό Διευθύντρια. Από το χρόνο εκείνο, με την εξαίρεση μιας περιόδου ενός περιόδου έτους (1990 - 1991), η αιτήτρια απουσιάζει από τα καθήκοντά της. Μεταξύ του 1981 και του 1989 απουσίαζε στο εξωτερικό με εκπαιδευτική άδεια, και από το 1989 και εντεύθεν, με άδεια άνευ απολαβών. Όπως συνάγεται, σ' όλα τα χρόνια της απουσίας της, βρισκόταν με το σύζυγό της στο εξωτερικό, στις χώρες όπου ήταν διαπιστευμένος ως πρέσβης της Δημοκρατίας.

15 Το 1994 κινήθηκε ο μηχανισμός για την πλήρωση 12 θέσεων Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης. Μεταξύ των υποψηφίων για προαγωγή, ήταν και η αιτήτρια.

20 Στις 4 Απριλίου, 1994, η Συμβουλευτική Επιτροπή υπέβαλε την έκθεσή της με τον κατάλογο των συστηθέντων υποψηφίων, ο οποίος καταρτίστηκε βάσει του Άρθρου 35B του περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου (Ν 10/69, όπως τροποποιήθηκε). Ο κατάλογος αναρτήθηκε την ίδια ημέρα στον πίνακα του Υπουργείου Παιδείας, όπως προβλέπει το εδάφιο 6 του ίδιου άρθρου. Η αιτήτρια δεν περιλήφθηκε στον κατάλογο των συστηθέντων για προαγωγή. Αμφισβήτησε τη μη συμπερίληψή της, και με ένσταση που υπέβαλε στις 8.4.94, αξίωσε την αναθεώρηση του καταλόγου, με το δικαιολογητικό ότι τα προσόντα, και κυρίως η έκταση της υπηρεσίας της, δεν εκτιμήθηκαν σωστά. Η ένστασή της απορρίφθηκε.

30 Στην απάντηση της Επιτροπής (5.5.94) επεξηγείται ότι η υπηρεσία της αξιολογήθηκε βάσει των περί Εκπαιδευτικών Λειτουργιών (Καθορισμός Αναγνωρισμένης Υπηρεσίας για Σκοπούς Διορισμού, Προαγωγής και Προσαυξήσεων) Κανονισμοί του 1990 και 1992 (ΚΔΠ 143/90 - οι Κανονισμοί), και ότι σύμφωνα με τις πρόνοιές τους δεν μπορούσε να υπολογισθεί ως υπηρεσία το σύνολο της περιόδου της εκπαιδευτικής της άδειας. Η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας περιόρισε τις επιλογές της μεταξύ των συστηθέντων υποψηφίων, η βαθμολογία των οποίων τους παρείχε υπέρτερες διεκδικήσεις έναντι των άλλων υποψηφίων, περιλαμβανομένης

40 και της αιτήτριας, για προαγωγή.

Με την προσφυγή της η αιτήτρια προσβάλλει το διορισμό τεσσάρων από τους προαχθέντες : 1. Π. Καννάουρου, 2. Π. Σεμελίδη, 3. Μ. Μιχαηλίδη και 4. Θ. Ροδοσθένους. Το σφάλμα της Συμβου-

λευτικής Επιτροπής, και, προεκτεινόμενο, της Επιτροπής Εκπαι-
 δευτικής Υπηρεσίας, εντοπίζεται κατά κύριο λόγο στην εσφαλμέ-
 νη εκτίμηση των συνεπειών για σκοπούς υπηρεσίας, της απουσίας
 της αιτήτριας λόγω εκπαιδευτικής άδειας. Είναι η θέση της ότι 5
 έπρεπε να θεωρηθεί ως υπηρεσία, για σκοπούς προαγωγής, ολό-
 κληρη η χρονική περίοδος της εκπαιδευτικής της άδειας. Η απάν-
 ντηση των καθ' ων η αίτηση, είναι ότι αυτό ήταν νομικά ανεπίτρε-
 πτο. Ο Κ.10 των Κανονισμών προβλέπει ότι εκπαιδευτική άδεια
 για μεταπτυχιακές σπουδές μπορεί να προσμετρήσει ως υπηρεσία 10
 για σκοπούς προαγωγής, για πέντε χρόνια κατ' ανώτατο όριο. Η
 αιτήτρια ανταπάντησε ότι οι πρόνοιες του Κ.10 δεν ισχύουν στην
 περίπτωση της λόγω της επιφύλαξης την οποία θέτει ο Κ.13 ανα-
 φορικά με δικαιώματα εκπαιδευτικών κτηθέντα πριν τη θέσπιση
 των Κανονισμών. Ο Κ.13 προβλέπει ότι οι διατάξεις των Κανονι- 15
 σμών (περιλαμβανομένου και του Κ.10), αφήνουν ανεπηρέαστο το
 κύρος οποιασδήποτε απόφασης ή πράξης που έγινε πριν την έκδο-
 σή τους, βάσει της οποίας αναγνωρίστηκε οποιαδήποτε υπηρεσία
 εκπαιδευτικού λειτουργού ως υπηρεσία για σκοπούς προαγωγής.
 Η αιτήτρια ισχυρίστηκε ότι της αναγνωρίστηκε τέτοια υπηρεσία.
 Δεν έχει προσαχθεί ή επισημανθεί οποιοδήποτε στοιχείο το οποίο 20
 να τεκμηριώνει τον ισχυρισμό της. Η παροχή εκπαιδευτικής άδει-
 ας δεν υποδηλώνει αφεαυτής και αναγνώριση της περιόδου απου-
 σίας του εκπαιδευτικού ως υπηρεσίας για σκοπούς προαγωγής.
 Ορθά εκτιμήθηκε ότι η οκταετής απουσία της αιτήτριας για εκπαι- 25
 δευτικούς σκοπούς δεν μπορούσε να προσμετρήσει ως υπηρεσία
 για περίοδο πέραν των πέντε ετών.

Η αιτήτρια υπέβαλε ότι και ανεξάρτητα από τις πρόνοιες του
 Κ.13, οι καθ' ων η αίτηση κωλύονταν, από την προηγούμενη συ- 30
 μπεριφορά τους, να μη εξισώσουν την οκταετή απουσία της με υπη-
 ρεσία για ισάριθμα χρόνια. Το κώλυμα προκύπτει από το γεγονός
 ότι το 1993, στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας για την πλήρωση θέσε-
 ων Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης, στην οποία η αιτήτρια ήταν και
 πάλι υποψήφια, η Συμβουλευτική Επιτροπή, και στη συνέχεια η 35
 ΕΕΥ, θεώρησαν το σύνολο της εκπαιδευτικής άδειας της αιτήτριας
 ως υπηρεσία για σκοπούς προαγωγής. Είναι γεγονός ότι και στην
 προκείμενη περίπτωση η Συμβουλευτική Επιτροπή τελούσε κάτω
 από την ίδια αντίληψη στο πρώτο στάδιο της διαδικασίας. Ο πρώ-
 τος κατάλογος των συστηθέντων που ετοιμάστηκε και αναρτήθηκε 40
 στις 24.3.94, βασιζόταν στη θεώρηση ολόκληρης της περιόδου
 απουσίας της αιτήτριας με εκπαιδευτική άδεια ως υπηρεσίας, γεγο-
 νός που οδήγησε στη συμπερίληψη και του ονόματός της στον κα-
 τάλογο των υποψηφίων. Όταν έγινε αντιληπτό το σφάλμα, η Συμ-
 βουλευτική Επιτροπή αναθεώρησε τον κατάλογο των συστηθέντων,

απέσυρε τον αναρτηθέντα κατάλογο, και υπέβαλε το νέο στις 4.4.94 στον οποίο θεμελιώνεται η επίδικη απόφαση.

5 Οι αρχές της καλής πίστης, όπως έχει επανειλημμένα λεχθεί, πρέπει να διαπνέουν και να χαρακτηρίζουν τη διοικητική λειτουργία. Προσομοιάζει η αρχή της καλής πίστης, όπως αναφέρει ο Δαγ-
 10 τόγλου στο έργο του “γενικό διοικητικό δίκαιο”, β’ έκδοση, αναθεωρημένη και συμπληρωμένη, 1984, σελ. 132-135, με την αρχή του “Estoppel” στο αγγλικό δίκαιο· αρχή η οποία συναρτά τη διεκδίκηση δικαιωμάτων με την επίδειξη άμεμπτης συμπεριφοράς. Η κα-
 15 λή πίστη εμπνέει εμπιστοσύνη στη Διοίκηση, με ευμενείς επιπτώσεις για την κρατική υπόσταση. Στην προκειμένη υπόθεση, η κρίση των καθ’ ων η αίτηση για την υπηρεσία της αιτήτριας, δεν αμφισταται των αρχών της καλής πίστης. Το γεγονός ότι, καθοδηγούμενοι από τις διατάξεις του νόμου προέβησαν σε διαφορετική, απ’
 20 ό,τι σε προηγούμενη περίπτωση, εκτίμηση των υπηρεσιακών στοιχείων της αιτήτριας, δεν αποκαλύπτει κακή πίστη. Στην ενάσκηση της διακριτικής του ευχέρειας, αρμόδιο διοικητικό όργανο δεν κωλύεται να προβεί σε διαφορετική εκτίμηση γεγονότων από εκείνη
 25 στην οποία προέβη σε προηγούμενη περίπτωση στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας. Το γεγονός αυτό διαπιστώνεται σε δυο πρόσφατες αποφάσεις [βλ. *Ανδρέου ν. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 2738 και *Παμπόρης ν. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 2732]. Εφόσον διαπιστώθηκε ότι η προηγούμενη εκτίμηση για την υπηρεσία της αιτήτριας προσέκρουε στο νόμο, όχι μόνο δεν έπρεπε να την υιοθετήσουν, αλλά και να μη την ακολουθήσουν, υπακούοντας στο νόμο.

30 Ως προς την ευχέρεια ανάκλησης της πρώτης απόφασης της Συμβουλευτικής Επιτροπής της 24.3.94, δεν υφίστατο κανένα εμπόδιο. Η πρώτη απόφαση σε σχέση με την αιτήτρια, ήταν παράνομη και ανακλήθηκε, όπως έπρεπε, το ταχύτερο. Δε θα πραγματευθώ τις αρχές οι οποίες διέπουν την ανάκληση διοικητικών πράξεων. Αυτές εξηγούνται στην πρόσφατη απόφασή μας *Δημοκρατία ν. Κασσερά* (1996) 3 Α.Α.Δ. 27.

35 Στο στάδιο των διευκρινίσεων, ο δικηγόρος της αιτήτριας έθεσε ακόμα ένα λόγο για την ακύρωση της επίδικης απόφασης στο βαθμό που αφορά τα ενδιαφερόμενα μέρη, ο οποίος συναρτάται με
 40 δυο ακυρωτικές αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου που εκδόθηκαν σε προσφυγές της αιτήτριας - *Μιχαηλίδου ν. Δημοκρατίας* (1994) 4 Α.Α.Δ. 2543 και *Μιχαηλίδου ν. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 1929. Οι προσφυγές αφορούσαν δυο ξεχωριστές αποφάσεις των καθ’ ων η αίτηση (10.6.93, 1.9.93) για την πλήρωση θέσεων Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης, τις οποίες προσέβαλε η αιτή-

τρια. Η ακύρωση και στις δυο περιπτώσεις διατάχθηκε λόγω πλημμελούς καταρτισμού της υπηρεσιακής έκθεσης της αιτήτριας για το έτος 1990-91. Οι ακυρωτικές αποφάσεις και στις δυο προσφυγές σχετίζονται άμεσα και αποκλειστικά με την αποδοχή του λόγου ακύρωσης, ο οποίος προβλήθηκε. Στην προκείμενη περίπτωση, δεν τέθηκε ούτε διερευνήθηκε λόγος ακύρωσης αναφερόμενος στην υπηρεσιακή έκθεση για την αιτήτρια, για το συγκεκριμένο ή οποιοδήποτε χρόνο. Τα επίδικα θέματα είναι εκείνα τα οποία τίθενται και στοιχειοθετούνται στην προσφυγή [βλ. *Δημοκρατία ν. Κοικκουρή* (1993) 3 Α.Α.Δ. 598 και *Βαρνάβας Νικολάου και Υιοί Απδ. ν Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 1627]. Η έγερση του θέματος σε μεταγενέστερο στάδιο, δε μεταβάλλει τα επίδικα θέματα. Στην προκείμενη περίπτωση, ούτε στη γραπτή αγόρευση της αιτήτριας έγινε αναφορά σ' αυτό τον ισχυρισμό ως λόγο για την ακύρωση της απόφασης.

Η αόριστη αναφορά στα νομικά σημεία της προσφυγής σε αξιολογήσεις, εκθέσεις και συστάσεις οι οποίες έγιναν ανατιολόγητα, παράτυπα ή μεροληπτικά, χωρίς συσχετισμό με οποιαδήποτε γεγονότα, δεν κατέστησε το συγκεκριμένο ισχυρισμό που προβλήθηκε στις διευκρινίσεις επίδικο θέμα.

Η διαπίστωση στην οποία καταλήγω, είναι ότι, υπό το φως των υπηρεσιακών στοιχείων, η υπηρεσία της αιτήτριας σωστά αποτιμήθηκε και ορθά αποδόθηκαν σ' αυτή οι μονάδες που προβλέπονται από το νόμο.

Δεν έχει καταδειχθεί κανένας βάσιμος λόγος που να δικαιολογεί επέμβαση με τη ληφθείσα απόφαση.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Η επίδικη απόφαση σ' ο,τι αφορά τα ενδιαφερόμενα μέρη, επικυρώνεται στην ολότητά της, βάσει του Άρθρου 146.4(α) του Συντάγματος.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.